

Ma 99 éves Senkálzsky Endre

Senkálzsky Endre 1939. szeptember 1-jétől tagja a kolozsvári magyar teátrumnak, amelynek igazgatója is volt a legnehezebb időkben. Tanított a kolozsvári Magyar Művészeti Intézetben, azaz a Színművészeti Főiskolán. Rendezett is, többek között az 1977-es nyugdíjaztatása után tizennégy darabból álló görög tragédiásorozatot mutatott be.

Tanulmányait 1935-1937 között végezte Hetényi Elemér színiiskolájában. Szabadkai József, majd Jódy Kámlly színtársulatában játszik (1937–1939), 1939-től a kolozsvári Thália, a Magyar Színház, a Nemzeti Színház, az Allami Magyar Színház tagja. 1948–1949 között a kolozsvári Állami Magyar színház művészeti igazgatóhelyettese. Vendégként Szatmáron, Nagyváradon, Marosvásárhelyen szerepel, Szatmáron és Nagyváradon rendez is. 1949-1954 között a Kolozsvári Színművészeti Főiskola előadótanára, 1964-1969 között a Kolozsvári Állami Magyar Színház igazgatója. 1977. július 1-jén nyugdíjba ment, de megszakítás nélkül tovább játszott 2010-ig, kilencvenhat éves koráig, így hosszú ideig Európa egyik legidősebb aktív színésze volt.

Senkálzsky Endre, mindenki Bandi bácsija nyolcvankét éve lépett először színpadra. 1992-től a Kolozsvári Állami Magyar Színház Örökös tagja. Együtt dolgozott többek között Janovics Jenővel, Harag Györggyel, Tompa Gáborral, Vlad Mugurral. A Kolozsvári Állami Magyar Színház több mint hatvanöt előadásában játszott.

Tíz évvel ezelőtt, 2003-ban a Magyar Játékszíni Társaság Életműdíjának átadá-

sakor a következőket mondta: „Én hiszek abban a szigorú felelősségben, amivel az életnek, a közösségemnek tartozom. Én a színházat nem kellemes dolognak látom, hanem kemény, éber, fájdalmas keresésnek, a rend, a tisztesség, a világosság, az igazság keresésének. Nem tudjuk, hogy milyen lesz a jövő színháza, de felelősek vagyunk a jelenéért. Ránk az a nemese feladat hárul, hogy kimagasló művészeti tettekkel tiltakozunk minden megalakulás ellen. Csak az lehet vesztes, aki feladja a harcot, hiszen felejthetetlen elődeinktől útmutató szilárd erkölcsi meggyőződést, hitet és biztatást kaptunk. Ők adták át stafétaként a gondolat, a lélek és a szó fáklyáját, hogy méltóképpen és méltósággal adhassuk át az utánunk jövőeknek. Mert ennek a lángnak, a lélekbe öltözött hitnek, a gondolatba öltözött felelősségnek, a szóban, az édes anyanyelvben született lángnak soha nem szabad kialudnia.“

Nagyon boldog születésnapot kívánunk!

(Kolozsvári Állami Magyar Színház, Sajtóközlemény – 2013. ok. 3.)

Bálintné Kovács Júlia

Örménymagyar családok a Beszterce-Naszód megyei Óradnán és Borberekén

Óradna Naszódtól 41 km-re, északkeletre, a Radnai-havasok déli, a Borgói-hegység északi lábánál, a Nagy-Szamos két partján fekszik. Szomszédja a „legendás” Borberek, ide járt pihenni felejthetetlen költőnk Reményik Sándor, aki számos versében örökíti meg e varázslatos táj szépségét.

Több évtizedes kutatómunka után *Silvestru Leontin Muresanu*, aki Radnán és környékén volt tanító, 2001-ben megjelentette 804 oldalas munkáját a Tinerama kiadónál: **Dictionar** (fonetikusán: dikcionár) **Genealogic Rodean 1690–1990** címmel. Magyarul a címe lehetne: Radna geneológiai szótára 1690–1990 között. Könyve tartalmazza a borbereki családokat is.

Ebből a rendkívül alapos, anyakönyvi kivonatok adatait feldolgozó műből írtam ki azoknak a családoknak a nevét, akik véleményem szerint neveik, foglalkozásuk, származási helyük, vagy rokonaik neve alapján örmény gyökerekkel is rendelkeztek.

Bányai család. A 19. század végén, 1870-ben Désről az ottani örmény családból három testvér: András, István és Tódor telepedett le, mint kereskedő Radnán. Az egyikük fia, Károly vitte tovább a nevet, aki ott is maradt élete végéig. A két házukból egyik összeomlott, a másikat az új tulajdonos átalakította. Magyar utód nincs.

Bárány család. Bárány Gregorius Antonius Bárány és Mária fiaként született 1854-ben. Huszonnégy évesen 1878-ban nősült, Tersánszky Caterinával kötött házasságából született fiának, Bárány Antalnak nyolc gyermeke volt, akiknek leszármazottai közül senki sem él ma Óradnán.

Kabdebo család. Az 1832-ben született Kabdebo Jakab került bányásként Óradnára. Borberekre nősült. 1887-ben, alig 54 évesen tüdőgyulladásban halt meg. Nyerusan vezetéknevű feleségétől született hat gyermeke közül három fia is volt. Ma is élnek Borberekén Kabdebok, de nincsen közöttük fiú, aki továbbvinné a nevet. Az 1879-ben született Rozália örmény anyától (Bárány Mária) született fiúhoz ment feleségül, elhagyták Radnát, Dorna Vátrán telepedtek le.

Karácsonyi család. Karácsonyi Simon és János voltak az elsők, akik 1860 után költöztek át a közeli településekről az akkor fellendülőben lévő „bányavárosba”, Radnára. Mindketten Karácsonyi András kereskedő és Turcsa Anna fiai voltak, és folytatták az édesapjuktól megtanult szakmát, kereskedők lettek. Az 1848. október 10-én született Karácsonyi Simon 1878-ban nősült örmény gyökerű családból. Feleségül vette a 23 éves Flore Annát, Flore Kajetán és Szenkovics (Semkovics) Mária leányát. A lány családja is kereskedő volt egy közeli faluban. Karácsonyi Simon egyik lányának, Vilmának életét követem nyomom, aki 1882. október 27-én született, és 1901-ben feleségül ment a nála húsz évvel idősebb, – tehát 1860-ban született –, de örmény gyökerű Amirás Antalhoz. Ez az Amirás család is a környéken élt, Antal szülei Amirás Joachim és Harmath Katalin voltak.

Karácsonyi János 1840-ben született, felesége Korbuly Mária volt. Gyermekeik már Radnán születtek, Irma 1874-ben, ő a kolozsvári születésű Csegezi Árpádhoz ment